

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.7 Umění a kultura

5.7.2 Výtvarná výchova

Blok předmětů:

UMĚNÍ A KULTURA (HUDEBNÍ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA)

Název předmětu:

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova a Výtvarná výchova**. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor *Dramatická výchova*, který je možno na úrovni školního vzdělávacího programu realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod. (viz kapitola 5.10)

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a

ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (*Rozvíjením smyslové citlivosti, Uplatňováním subjektivity a Ověřováním komunikačních účinků*) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace

Vzdělávacím obsahem tématu *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Vyučovací předmět výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. i 2. stupně ZŠ. Jeho týdenní časová dotace činí v 1., 2., 3., 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně a ve 4., 5., 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně.

týdně v 7. - 9. ročníku (celkem 13 - 16 hodin V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní

vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (*Rozvíjením smyslové citlivosti, Uplatňováním subjektivity a Ověřováním komunikačních účinků*) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Vzdělávacím obsahem tématu *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Vyučovací předmět výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. i 2. stupně ZŠ. Jeho týdenní časová dotace činí v 1., 2., 3., 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně a ve 4., 5., 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně.

Ve výuce v *1. vzdělávacím období* (1. až 3. ročník) převládají různé hravé činnosti a experimentování, v *2. období* (4. až 5. ročník) přecházejí žáci již k uvědomělejší výtvarné práci. Ve *3. období* (6. až 9. ročník) se vzdělávací obsah předmětu zaměřuje na posilování sebevědomí žáků a podněcování

jejich zájmu o výtvarnou práci, vhodnou motivaci a volbou náročnějších úkolů a technik (vyžadujících již určité znalosti a zručnosti). Zaměřuje se rovněž větší měrou i na náměty vyžadující více přemýšlení, uvažování, a také vytváří větší prostor pro osobitý umělecký projev žáka. Vzdělávací obsah předmětu je sice rozpracován pro jednotlivá období do jednotlivých ročníků, konkrétní činnost však volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků.

Jednohodinové týdenní dotace vyučovacího předmětu Výtvarná výchova lze ve vhodných případech organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1/14 dnů v kombinaci s jiným vyučovacím předmětem s jednohodinovou týdenní dotací.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu:

<p>KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none">- Učíme žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot- Prohlubujeme v žácích schopnost získané poznatky a dovednosti využívat ve svém životě.- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich výtvarné činnosti.- Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry.- Vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech.- Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“ v oboru "Výtvarná výchova".
---	--

<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none">- Učíme žáky různým výtvarným technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru.- Na modelových příkladech učíme žáky využívat vhodný způsob řešení problémů.- Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování.- Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace.
--	--

<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace. - Učíme žáky naslouchat druhým a vnímat výtvarné projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. - Vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností. - Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. Netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání. Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.
---	---

<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvít u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáka k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince - Vedeme žáky k tvořivému přístupu ke světu, k aktivnímu překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života. - Prohlubujeme v žácích pozitivní vztah k výtvarnému umění v celé oblasti výtvarné kultury. - Učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních. - Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.
---	--

<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky</p> <ul style="list-style-type: none"> - jako svobodné občany, plní si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích 	<p>Učíme žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečný způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve společnosti a v mnohotvárném světě.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich výtvarným projevům. - Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. - Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. - V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. - Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku - Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. <p>Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou, otevřenou a uvolněnou atmosféru ve třídě, bez které plný výtvarný prožitek není možný.</p>
---	---

<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. - Učíme žáky používat při jejich výtvarném projevu různé vhodné materiály, nástroje a techniky. - Učíme žáky chránit své zdraví při práci s různými materiály, nástroji a chemickými látkami. - Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. - Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými výtvarnými profesemi. - Talentovaným žákům pomáháme při volbě vhodného povolání (studia), ve kterém budou moci plně využít a rozvinout svoje nadání. - Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...). <p>Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.</p>
--	--

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výtvarná výchova

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

1. stupeň

žák

1.1 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ

1.2 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

1.3 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky

1.4 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností

1.5 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

1.6 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)

1.7 užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model

1.8 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy

1.9 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

1.10 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)

1.11 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

1.12 nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Učivo (U)

1. ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

1.1 **prvky vizuálně obrazného vyjádření** - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru

1.2 **uspořádání objektů do celků** - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření

1.3 **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly

2. UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

2.1 **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností**, -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby

2.2 **typy vizuálně obrazných vyjádření** - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama

2.3 **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** - hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

3. OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

3.1 **osobní postoj v komunikaci** - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin,

v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací

3.2 **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření

2. stupeň

Očekávané výstupy (OVO)

Žák

2.1 *vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků*

2.2 *užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie*

2.3 *užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace*

2.4 *vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobitě vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních*

2.5 *rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu*

2.6 *interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků*

2.7 *porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů*

2.8 *ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci*

Učivo(U)

4. ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

4.1 **prvky vizuálně obrazného vyjádření** - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření

4.2 **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření

4.3 **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)

4.4 **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

5. UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

5.1 **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace

5.2 **typy vizuálně obrazných vyjádření** - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry

5.3 **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** - hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

6. OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

6.1 **osobní postoj v komunikaci** - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování

6.2 **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru

autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace

6.3 **proměny komunikačního obsahu** - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PŘESAHY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná různé druhy tvarů, porovnává vlastnosti, které zakládají, jejich podobnost či odlišnosti, jejich vztahy, pozná různorodé přírodní a umělé materiály, seznamuje se s rozličnými postupy, technikami a nástroji - záměrně využívá a kombinuje vizuálně obrazné elementy a prostředky (barva, linie, modelování), tvůrčím způsobem experimentuje s barvami, dokáže míchat a překrývat barvy, rozezná teplé a studené, světlé a tmavé - vyjadřuje se výtvarně na základě svého pohybového a sluchového vnímání, vnímá událost různými smysly, uvědomuje si podíl zraku na jejím vnímání - sestaví předměty do neobvyklých souvislostí, vytvoří nové a neobvyklé předměty a souvislosti originálním způsobem kombinuje linii, tvar, objem, barvu, texturu, objekty - zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí, vede dialog, vyjadřuje se k tvorbě své a druhých, toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření, porovná vlastní interpretaci uznávanou, inspiruje se jí - ověřuje si vliv své činnosti na okolí, vystavuje své práce, podílí se na zlepšení prostředí školy 	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenování jednotlivých vizuálně obrazných elementů (tvar, objem, kvalita, textura) a jejich vztahy (podobnost, kontrast, struktura, rytmus), rozlišování neobvyklých materiálů a nástrojů (ruka, dřívko, nit, kůra, kov, písek, kůže) - fantazijní představy, hra s barvou a plošné a prostorové vyjádření, originalita v souvislosti s vyjádřením vlastních prožitků - souvislost zraku a ostatních smyslů (čich, hmat, sluch, chuť) - kombinace neobvyklých předmětů, alternativní použití linie, objemu, plochy a textury k vyjádření osobního zážitků - tolerance a porovnávání, tvorba a interpretace uznávaných autorů, ilustrace dětských knih - rozdíl mezi obsahem, který sám vkládá a obsahem uznávaným v širších sociálním okruhu, vhodnost užití konkrétních obrazných znakových prostředků, instalace výstavy, vkus a nevkus v interiéru 	<p>OVO 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5,</p>

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PŘESAHY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná různé druhy tvarů, porovnává vlastnosti, které zakládají, jejich podobnost či odlišnosti, jejich vztahy, pozná různorodé přírodní a umělé materiály, seznamuje se s rozličnými postupy, technikami a nástroji - záměrně využívá a kombinuje vizuálně obrazné elementy a prostředky (barva, linie, modelování), tvůrčím způsobem experimentuje s barvami, dokáže míchat a překrývat barvy, rozezná teplé a studené, světlé a tmavé - vyjadřuje se výtvarně na základě svého pohybového a sluchového vnímání, vnímá událost různými smysly, uvědomuje si podíl zraku na jejím vnímání - sestaví předměty do neobvyklých souvislostí, vytvoří nové a neobvyklé předměty a souvislosti originálním způsobem kombinuje linii, tvar, objem, barvu, texturu, objekty - zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí, vede dialog, vyjadřuje se k tvorbě své a druhých, toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření, porovná vlastní interpretaci uznávanou, inspiruje se jí - ověřuje si vliv své činnosti na okolí, vystavuje své práce, podílí se na zlepšení prostředí školy 	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenování jednotlivých vizuálně obrazných elementů (tvar, objem, kvalita, textura) a jejich vztahy (podobnost, kontrast, struktura, rytmus), rozlišování neobvyklých materiálů a nástrojů (ruka, dřívko, nit, kůra, kov, písek, kůže) - fantazijní představy, hra s barvou a plošné a prostorové vyjádření, originalita v souvislosti s vyjádřením vlastních prožitků - souvislost zraku a ostatních smyslů (čich, hmat, sluch, chuť) - kombinace neobvyklých předmětů, alternativní použití linie, objemu, plochy a textury k vyjádření osobního zážitků - tolerance a porovnávání, tvorba a interpretace uznávaných autorů, ilustrace dětských knih - rozdíl mezi obsahem, který sám vkládá a obsahem uznávaným v širších sociálním okruhu, vhodnost užití konkrétních obrazných znakových prostředků, instalace výstavy, vkus a nevkus v interiéru 	<p>OVO 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5,</p>

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PŘESAHY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná různé druhy tvarů, porovnává vlastnosti, které zakládají, jejich podobnost či odlišnosti, jejich vztahy, pozná různorodé přírodní a umělé materiály, seznamuje se s rozličnými postupy, technikami a nástroji - záměrně využívá a kombinuje vizuálně obrazné elementy a prostředky (barva, linie, modelování), tvůrčím způsobem experimentuje s barvami, dokáže míchat a překrývat barvy, rozezná teplé a studené, světlé a tmavé - vyjadřuje se výtvarně na základě svého pohybového a sluchového vnímání, vnímá událost různými smysly, uvědomuje si podíl zraku na jejím vnímání - sestaví předměty do neobvyklých souvislostí, vytvoří nové a neobvyklé předměty a souvislosti originálním způsobem kombinuje linii, tvar, objem, barvu, texturu, objekty - zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí, vede dialog, vyjadřuje se k tvorbě své a druhých, toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření, porovná vlastní interpretaci uznávanou, inspiruje se jí - ověřuje si vliv své činnosti na okolí, vystavuje své práce, podílí se na zlepšení prostředí školy 	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenování jednotlivých vizuálně obrazných elementů (tvar, objem, kvalita, textura) a jejich vztahy (podobnost, kontrast, struktura, rytmus), rozlišování neobvyklých materiálů a nástrojů (ruka, dřívko, nit, kůra, kov, písek, kůže) - fantazijní představy, hra s barvou a plošné a prostorové vyjádření, originalita v souvislosti s vyjádřením vlastních prožitků - souvislost zraku a ostatních smyslů (čich, hmat, sluch, chuť) - kombinace neobvyklých předmětů, alternativní použití linie, objemu, plochy a textury k vyjádření osobního zážitků - tolerance a porovnávání, tvorba a interpretace uznávaných autorů, ilustrace dětských knih - rozdíl mezi obsahem, který sám vkládá a obsahem uznávaným v širších sociálním okruhu, vhodnost užití konkrétních obrazných znakových prostředků, instalace výstavy, vkus a nevkus v interiéru 	<p>OVO 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5,</p>

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
4. ročník:

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PŘESAHY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vědomě se zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností - rozliší reálný a duchovní prostor, uplatňuje své fantazijní představy, vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření, porovná světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy - uplatňuje vztah zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - seznamuje se s možnostmi akční tvorby, používá současné technické zobrazovací prostředky podle podmínek školy <p>- tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů, experimentuje s kompozičními přístupy a principy, člení, rozkládá a syntetizuje přírodní tvary v prostoru a v ploše, využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací ve volné tvorbě a praktickém užítí v lineární kompozici, uplatňuje osobitost v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření a pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků, svobodně volí a kombinuje prostředky</p> <p>- samostatně odhaluje interpretační kontext vlastního i přejatého znakového vyjádření, aby byl srozumitelný pro ostatní, ověřuje si vliv svých činností na okolí (výstavy, výzdoba, kolekce)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kombinace a proměny prvků vizuálně obrazného vyjádření v ploše, objemu a prostoru - uplatnění spontaneity, hledání nových kontextů pro uplatnění samostatně vytvořených a přejatých obrazových znaků <p>- výrazové možnosti akční tvorby, fotografie, video, volba vhodných prostředků k danému námětu, manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, rozlišení typů vizuálně obrazného vyjádření (hračky, objekty, ilustrace textu, volná malba, comics, fotografie)</p> <p>- pozorování vzhledu a chování v různých situacích a prostředích, slovně charakterizovat hledání podnětů v reálném prostředí, pozorování projevů života až k inspiraci pro vlastní tvorbu, konkrétní projevy volného umění a užité tvorby, architektury, plošné kompozice, práce s literaturou zaměřenou na výtvarné umění</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikační obsah obrazových znaků samostatně vytvořených i přejatých, vhodnost užítí obrazových znakových prostředků pro dosažení konkrétních účinků v komunikaci, účast při přípravě Vánoční posezení, Kytička 	<p>OVO: 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12</p> <p>U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3</p>

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

4. ročník:

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PŘESAHY
<p><i>Žák:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy v uměleckém díle a porovnává rozdíly výtvarných děl, rozlišuje vhodnost použití obrazných - hodnotí, zdůvodňuje a obhájí svoji výtvarnou výpověď a vyjadřuje se k tvorbě ostatních, hledá v ní zdroj pro svá vlastní vizuálně obrazná vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> - účinek uměleckého díla současnosti a minulosti, porovnání vlastní interpretace s všeobecně uznávanými pravidly, hledání, rozlišování a vytváření obrazných znakových prostředků pro vyjádření jak statického, tak dynamického chápání reality, uspořádání objektů do celků (výraznost, velikost, vzájemné postavení), hledisko vnímání a motivace přístupů k vizuálně obrazným vyjádřením (vizuální, baltické, statické, dynamické, fantazijní, založené na smyslovém vnímání) - nové kontexty pro uplatnění samostatně vytvořených i přejatých obrazových znaků, výtvarná výpověď hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vyjádření se k tvorbě vlastní i ostatních, tolerance k rozdílným způsobům výtvarných vyjádření, komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření, proměny komunikačního obsahu 	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
5. ročník:

	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PŘESAHY
<p>Žák: - hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy v uměleckém díle a porovnává rozdíly výtvarných děl, rozlišuje vhodnost použití obrazných vyjádření</p> <p>- hodnotí, zdůvodňuje a obhajuje svoji výtvarnou výpověď a vyjadřuje se k tvorbě ostatních, hledá v ní zdroj pro svá vlastní vizuálně obrazná vyjádření</p>	<p>- účinek uměleckého díla současnosti a minulosti, porovnání vlastní interpretace s všeobecně uznávanými pravidly, hledání, rozlišování a vytváření obrazných znakových prostředků pro vyjádření jak statického, tak dynamického chápání reality, uspořádání objektů do celků (výraznost, velikost, vzájemné postavení), hledisko vnímání a motivace přístupů k vizuálně obrazným vyjádřením (vizuální, baltické, statické, dynamické, fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p> <p>- nové kontexty pro uplatnění samostatně vytvořených i přejatých obrazových znaků, výtvarná výpověď hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vyjádření se k tvorbě vlastní i ostatních, tolerance k rozdílným způsobům výtvarných vyjádření, komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření, proměny komunikačního obsahu</p>	<p>OVO: 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12</p> <p>U: 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2,</p>

	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PŘESAHY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy v uměleckém díle a porovnává rozdíly výtvarných děl, rozlišuje vhodnost použití obrazných vyjádření <ul style="list-style-type: none"> - hodnotí, zdůvodňuje a obhajuje svoji výtvarnou výpověď a vyjadřuje se k tvorbě ostatních, hledá v ní zdroj pro svá vlastní vizuálně obrazná vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> - účinek uměleckého díla současnosti a minulosti, porovnání vlastní interpretace s všeobecně uznávanými pravidly, hledání, rozlišování a vytváření obrazných znakových prostředků pro vyjádření jak statického, tak dynamického chápání reality, uspořádání objektů do celků (výraznost, velikost, vzájemné postavení), hledisko vnímání a motivace přístupů k vizuálně obrazným vyjádřením (vizuální, baltické, statické, dynamické, fantazijní, založené na smyslovém vnímání) - nové kontexty pro uplatnění samostatně vytvořených i přejatých obrazových znaků, výtvarná výpověď hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vyjádření se k tvorbě vlastní i ostatních, tolerance k rozdílným způsobům výtvarných vyjádření, komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření, proměny komunikačního obsahu 	

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PŘESAHY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - experimentuje s různorodými materiály pro vizuálně obrazná vyjádření, vytváří v ploše i v prostoru jejich neobvyklé kombinace - zvládá a používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek a představ, hledá jejich neobvyklé kombinace - popíše subjektivní psychologický účinek barev a jejich symbolické významy - ověřuje a využívá kompoziční principy, a to jak při vlastní tvorbě, tak při interpretaci vizuálně obrazných vyjádření vlastních i uměleckých <ul style="list-style-type: none"> - zařadí do historických souvislostí různé typy zobrazení, na konkrétních příkladech porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty - porovnává vybrané projevy kultury tzv. přírodních národů a projevy průmyslových civilizací - rozliší verifikovatelné vjemy od fantazijních představ - seznamuje se s jednotlivými typy vizuálně obrazných vyjádření a zkoumá jejich účinky ve vztahu k osobním prožitkům - užívá metod uplatňovaných v současném výtvarném umění 	<ul style="list-style-type: none"> - kombinace neobvyklých materiálů - plošné a prostorové vyjádření - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, v prostoru a časovém průběhu a vyjádření vztahů pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém a dynamickém vyjádření - malba temperou, suchým pastelem, kresba tužkou, perem, uhlem, fixem - originalita, projekce vlastních prožitků se zaměřením na volbu nebo kombinaci výtvarných technik - harmonie, disharmonie, vyjádření pocitů se slovním komentářem - nauka o barvách (jas, tón, lomená barva, pestré a nepestré barvy, míchání barev) - kompozice (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez) - kontrast, harmonie <ul style="list-style-type: none"> - historický posun v interpretaci - rozdíl v interpretaci evropské a mimoevropské kultury - kontinuita vývoje vybraného umění - současné zobrazovací prostředky (počítačová grafika, animace, fotografie, video) - alternativní řešení vyjádření osobního prožitku - typy vizuálně obrazných vyjádření, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry, hledisko vnímání vizuálně obrazného vyjádření (vizuální, baltické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání – racionální, konstruktivní, expresivní) 	<p>OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8</p> <p>U: 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 5.1, 5.2, 5.3, 6.1, 6.2, 6.3</p>

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**6. ročník:**

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PŘESAHY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, vědomě zvolí vhodný podklad - zkoumá vztah vlastního těla a pohybu v prostoru, estetiku pohybu a pohyb v umění, využívá sluchové a hmatové podněty - zdůvodní vlastní vizuálně obrazová vyjádření, podílí se na způsobu jejich prezentace, pokouší se interpretovat tvorbu druhých a pokouší se pojmenovat různé způsoby vyjádření, učí se je tolerovat - hledá a analyzuje a skryté a tušené zákonitosti v přírodě, technických výtvorech a výtvarných dílech - dokumentuje a sleduje proměny vlastního okolí, ověřuje si vliv svých činností na okolí - porovnává design různých předmětů, navrhuje design jednoduchých předmětů - vizuálně obrazných vyjádření variuje jejich různé vlastnosti k získání osobitých výsledků 	<ul style="list-style-type: none"> - prvky vizuálně obrazného vyjádření ve statickém i dynamickém viz. obrazném vyjádření - podklad: savost, struktura, barva - reflexe ostatních uměleckých druhů - tělo a prostor (tanec, sport, pantomima, gesta) - tělo ve výtvarném umění (portrét, figurální kompozice), akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, vyjádření proměn, manipulace s objekty - výtvarně vyjádřený pocit z hudby - výtvarně vyjádřený pocit z různorodých povrchů vnímaných hmatem - rozdílná interpretace v různých historických obdobích - tolerance k odlišnému vnímání, empatie - klasická umělecká díla v porovnání se současnými - důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazného vyjádření, záměr autora - řád ve výtvarné geometrii (ulity, labyrinty) - technické prvky - sebehodnocení (portfolio, archiv, tematická výstava) - sebezprosažení, zdůvodnění konkrétního vizuálně obrazného vyjádření - design – tvar a funkce - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech 	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
7. ročník:

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PŘESAHY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - experimentuje s různorodými materiály pro vizuálně obrazná vyjádření, vytváří v ploše i v prostoru jejich neobvyklé kombinace - zvládá a používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek a představ, hledá jejich neobvyklé kombinace - popíše subjektivní psychologický účinek barev a jejich symbolické významy - ověřuje a využívá kompoziční principy, a to jak při vlastní tvorbě, tak při interpretaci vizuálně obrazných vyjádření vlastních i uměleckých - zařadí do historických souvislostí různé typy zobrazení, na konkrétních příkladech porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty - porovnává vybrané projevy kultury tzv. přírodních národů a projevy průmyslových civilizací - rozliší verifikovatelné vjemy od fantazijních představ - seznamuje se s jednotlivými typy vizuálně obrazných vyjádření a zkoumá jejich účinky ve vztahu k osobním prožitkům - užívá metod uplatňovaných v současném výtvarném umění 	<ul style="list-style-type: none"> - kombinace neobvyklých materiálů - plošné a prostorové vyjádření - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, v prostoru a časovém průběhu a vyjádření vztahů pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém a dynamickém vyjádření - malba temperou, suchým pastelem, kresba tužkou, perem, uhlem, fixem - originalita, projekce vlastních požitků se zaměřením na volbu nebo kombinaci výtvarných technik - harmonie, disharmonie, vyjádření pocitů se slovním komentářem - nauka o barvách (jas, tón, lomená barva, pestré a nepestré barvy, míchání barev) - kompozice (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez) - kontrast, harmonie - emotivní obsah nefigurativních i figurativních obrazových prostředků - historický posun v interpretaci - rozdíl v interpretaci evropské a mimoevropské kultury - kontinuita vývoje vybraného umění - alternativní řešení vyjádření osobního prožitku - Typy vizuálně obrazných vyjádření, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry, hledisko vnímání vizuálně obrazného vyjádření (vizuální, baltické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání – racionální, konstruktivní, expresivní) 	<p>OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8</p> <p>U: 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 5.1, 5.2, 5.3, 6.1, 6.2, 6.3</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, vědomě zvolí vhodný podklad - zkoumá vztah vlastního těla a pohybu v prostoru, estetiku pohybu a pohyb v umění, využívá sluchové a hmatové podněty - zdůvodní vlastní vizuálně obrazová vyjádření, podílí se na způsobu jejich prezentace, pokouší se interpretovat tvorbu druhých a pokouší se pojmenovat různé způsoby vyjádření, učí se je tolerovat - hledá a analyzuje skryté a tušené zákonitosti v přírodě, v technických výtvorech a výtvarných dílech - dokumentuje a sleduje proměny vlastního okolí, ověřuje si vliv svých činností na okolí - porovnává design různých předmětů, navrhuje design jednoduchých předmětů - vizuálně obrazných vyjádření variuje jejich různé vlastnosti k získání osobitých výsledků 	<ul style="list-style-type: none"> - prvky vizuálně obrazného vyjádření ve statickém i dynamickém viz. obrazném vyjádření - podklad: savost, struktura, barva - reflexe ostatních uměleckých druhů - tělo a prostor (tanec, sport, pantomima, gesta) - tělo ve výtvarném umění (portrét, figurální kompozice), akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, vyjádření proměn, manipulace s objekty - výtvarně vyjádřený pocit z hudby - výtvarně vyjádřený pocit z různorodých povrchů vnímaných hmatem - rozdílná interpretace v různých historických obdobích - tolerance k odlišnému vnímání, empatie - klasická umělecká díla v porovnání se současnými - důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazného vyjádření, záměr autora - řád ve výtvarné geometrii (ulity, labyrinty) - technické prvky - sebeprosazení, zdůvodnění konkrétního vizuálně obrazného vyjádření - design – tvar a funkce - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech 	
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
8. ročník:

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PŘESAHY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - experimentuje s různorodými materiály pro vizuálně obrazná vyjádření, vytváří v ploše i v prostoru jejich neobvyklé kombinace - zvládá a používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek a představ, hledá jejich neobvyklé kombinace - popíše subjektivní psychologický účinek barev a jejich symbolické významy - ověřuje a využívá kompoziční principy, a to jak při vlastní tvorbě, tak při interpretaci vizuálně obrazných vyjádření vlastních i uměleckých - zařadí do historických souvislostí různé typy zobrazení, na konkrétních příkladech porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty - porovnává vybrané projevy kultury tzv. přírodních národů a projevy průmyslových civilizací - rozliší verifikovatelné vjemy od fantazijních představ - seznamuje se s jednotlivými typy vizuálně obrazných vyjádření a zkoumá jejich účinky ve vztahu k osobním prožitkům - užívá metod uplatňovaných v současném výtvarném umění - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, vědomě zvolí vhodný podklad - zkoumá vztah vlastního těla a pohybu v prostoru, estetiku pohybu a pohyb v umění, využívá sluchové a hmatové podněty - zdůvodní vlastní vizuálně obrazová vyjádření, podílí se na způsobu jejich prezentace, pokouší se interpretovat tvorbu 	<ul style="list-style-type: none"> - kombinace neobvyklých materiálů - plošné a prostorové vyjádření - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, v prostoru a časovém průběhu a vyjádření vztahů pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém a dynamickém vyjádření - malba temperou, suchým pastelem, kresba tužkou, perem, uhlem, fixem - originalita, projekce vlastních požitků se zaměřením na volbu nebo kombinaci výtvarných technik - harmonie, disharmonie, vyjádření pocitů se slovním komentářem - nauka o barvách (jas, tón, lomená barva, pestré a nepestré barvy, míchání barev) - kompozice (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez) - kontrast, harmonie - emotivní obsah nefigurativních i figurativních obrazových prostředků - historický posun v interpretaci - rozdíl v interpretaci evropské a mimoevropské kultury - kontinuita vývoje vybraného umění - alternativní řešení vyjádření osobního prožitku - typy vizuálně obrazných vyjádření, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry, hledisko vnímání vizuálně obrazného vyjádření (vizuální, baltické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání – racionální, konstruktivní, expresivní) - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, vědomě zvolí vhodný podklad - zkoumá vztah vlastního těla a pohybu v prostoru, estetiku pohybu a pohyb v umění, využívá sluchové a hmatové 	<p>OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8</p> <p>U: 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 5.1, 5.2, 5.3, 6.1, 6.2, 6.3</p>

<p>druhých a pokouší se pojmenovat různé způsoby vyjádření, učí se je tolerovat</p> <ul style="list-style-type: none"> - hledá a analyzuje a skryté a tušené zákonitosti v přírodě, technických výtvorech a výtvarných dílech - dokumentuje a sleduje proměny vlastního okolí, ověřuje si vliv svých činností na okolí - porovnává design různých předmětů, navrhuje design jednoduchých předmětů - vizuálně obrazných vyjádření variuje jejich různé vlastnosti k získání osobitých výsledků 	<p>podněty</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní vlastní vizuálně obrazová vyjádření, podílí se na způsobu jejich prezentace, pokouší se interpretovat tvorbu druhých a pokouší se pojmenovat různé způsoby vyjádření, učí se je tolerovat - hledá a analyzuje skryté a tušené zákonitosti v přírodě, v technických výtvorech a výtvarných dílech - dokumentuje a sleduje proměny vlastního okolí, ověřuje si vliv svých činností na okolí - porovnává design různých předmětů, navrhuje design jednoduchých předmětů - vizuálně obrazných vyjádření variuje jejich různé vlastnosti k získání osobitých výsledků 	
---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
9. ročník:

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PŘESAHY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - experimentuje s různorodými materiály pro vizuálně obrazná vyjádření, vytváří v ploše i v prostoru jejich neobvyklé kombinace - ovládá a používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek a představ, hledá jejich neobvyklé kombinace - popíše subjektivní psychologický účinek barev a jejich symbolické významy - ověřuje a využívá kompoziční principy, a to jak při vlastní tvorbě, tak při interpretaci vizuálně obrazných vyjádření vlastních i uměleckých - zařadí do historických souvislostí různé typy zobrazení, na konkrétních příkladech porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty - porovnává vybrané projevy kultury tzv. přírodních národů a projevy průmyslových civilizací - rozliší verifikovatelné vjemy od fantazijních představ - seznamuje se s jednotlivými typy vizuálně obrazných vyjádření a zkoumá jejich účinky ve vztahu k osobním prožitkům - užívá metod uplatňovaných v současném výtvarném umění - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, vědomě zvolí vhodný podklad 	<ul style="list-style-type: none"> - kombinace neobvyklých materiálů - plošné a prostorové vyjádření - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, v prostoru a časovém průběhu a vyjádření vztahů pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém a dynamickém vyjádření - malba temperou, suchým pastelem, kresba tužkou, perem, uhlem, fixem - originalita, projekce vlastních požitků se zaměřením na volbu nebo kombinaci výtvarných technik - harmonie, disharmonie, vyjádření pocitů se slovním komentářem - nauka o barvách (jas, tón, lomená barva, pestré a nepestré barvy, míchání barev) - kompozice (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez) - kontrast, harmonie - emotivní obsah nefigurativních i figurativních obrazových prostředků - historický posun v interpretaci - rozdíl v interpretaci evropské a mimoevropské kultury - kontinuita vývoje vybraného umění - alternativní řešení vyjádření osobního prožitku - typy vizuálně obrazných vyjádření, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry, hledisko vnímání vizuálně obrazného vyjádření (vizuální, baltické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání – racionální, konstruktivní, expresivní) - prvky vizuálně obrazného vyjádření ve statickém i dynamickém viz. obrazném vyjádření - podklad: savost, struktura, barva - tělo a prostor (tanec, sport, pantomima, gesta) 	<p>OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8</p> <p>U: 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 5.1, 5.2, 5.3, 6.1, 6.2, 6.3</p>

<ul style="list-style-type: none"> - zkoumá vztah vlastního těla a pohybu v prostoru, estetiku pohybu a pohyb v umění, využívá sluchové a hmatové podněty - zdůvodní vlastní vizuálně obrazová vyjádření, podílí se na způsobu jejich prezentace, pokouší se interpretovat tvorbu druhých a pokouší se pojmenovat různé způsoby vyjádření, učí se je tolerovat - hledá a analyzuje a skryté a tušené zákonitosti v přírodě, technických výtvorech a výtvarných dílech - dokumentuje a sleduje proměny vlastního okolí, ověřuje si vliv svých činností na okolí - porovnává design různých předmětů, navrhuje design jednoduchých předmětů - ve vizuálně obrazných vyjádřeních variuje jejich různé vlastnosti k získání osobitých výsledků 	<ul style="list-style-type: none"> - tělo ve výtvarném umění (portrét, figurální kompozice), akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, vyjádření proměn, manipulace s objekty - výtvarně vyjádřený pocit z hudby - výtvarně vyjádřený pocit z různorodých povrchů vnímaných hmatem - rozdílná interpretace v různých historických obdobích - tolerance k odlišnému vnímání, empatie - důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazného vyjádření, záměr autora - řád ve výtvarné geometrii (ulity, labyrinty) - technické prvky - sebehodnocení (portfolio, archiv, tematická výstava) - sebeprosazení, zdůvodnění konkrétního vizuálně obrazného vyjádření - design – tvar a funkce - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech 	
--	--	--